

**Załącznik Nr 1 do uchwały Rady Miejskiej
Nr XLII/303/2006 z dnia 12 września 2006r.**

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY
OŻARÓW
NA LATA 2006-2013**

SPIS TREŚCI

Wstęp	str. 2
1. Diagnoza stanu Gminy	str. 5
1.1. Obszar, usytuowanie, ludność	str. 5
1.2. Gospodarka. Infrastruktura techniczna	str. 7
1.3. Bezpieczeństwo i porządek publiczny	str. 8
1.4. Ochrona zdrowia	str. 10
1.5. Edukacja i oświata	str. 12
1.6. Placówki kultury w Gminie Ożarów	str. 21
1.7. Pomoc społeczna	str. 24
2. Dominujące problemy społeczne	str. 28
2.1. Bezrobocie i ubóstwo	str. 28
2.2. Długotrwała choroba i niepełnosprawność	str. 29
2.3. Alkoholizm i narkomania	str. 30
2.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	str. 34
3. Analiza SWOT	str. 37
4. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	str. 41
4.1. Wizja i misja strategii	str. 41
4.2. Cele strategiczne rozwiązywania problemów społecznych, planowane działania dla ich realizacji i oczekiwane efekty działań	str. 41
5. Monitoring i ewaluacja	str. 56

WSTĘP

Proces decentralizacji i przenoszenia kompetencji na szczebel gminy objął szeroko pojmowaną sferę polityki społecznej.

Przybliżenie podmiotów polityki społecznej do społeczności lokalnych i lokalnych środowisk umożliwia bardziej trafne i szybsze rozpoznanie potrzeb, dobór najbardziej skutecznych w lokalnych uwarunkowaniach, metod i form działania oraz ustalenie takiej hierarchii zadań, która najtrafniej uwzględnia specyficzne dla danej gminy potrzeby. Polityka taka, realizowana z uwzględnieniem ogólnych postanowień, wynikających z ustaw i innych aktów prawnych, stwarza gminie możliwość określenia własnych preferencji w sferze rozwoju społecznego.

Gmina ponosi współodpowiedzialność za kształtowanie warunków bytu współmieszkańców. Stąd wzrastające znaczenie problemów związanych ze zwalczaniem ubóstwa, socjalnych następstw bezrobocia, a także pomocy w organizacji życia osobom starszym.

Gospodarczy rozwój gminy musi być ściśle powiązany z poprawą jakości życia mieszkańców. Przyjazne warunki życia oznaczają dobry dostęp do opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, edukacji, instytucji kultury, sportu i rekreacji oraz zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i publicznego.

Prace nad opracowaniem strategii rozpoczęto zgodnie z zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Ożarów Nr 5/2005 z dnia 14.04.2005.w sprawie wskazania kandydatów Zespołu Zadaniowego do opracowania strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy Ożarów.

Skład Zespołu Zadaniowego :

- Dębniak Małgorzata - koordynator Zespołu – Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie,
- Trela Kinga - Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie,
- Arczewska Mirosława – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ożarowie,
- Pastuszka Wiesława – Zespół Szkół w Ożarowie ,
- Kozak Krzysztof – Komisariat Policji w Ożarowie,
- Banach Jolanta – Biblioteka Publiczna w Ożarowie ,
- Mycek Monika – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ożarowie,

- Roźmiej Sylwia – Urząd Miasta i Gminy Ożarów,
- Kwieciński Marcin – Urząd Miasta i Gminy Ożarów,
- Wzorek Henryk – Straż Miejska w Ożarowie,
- Dębniak Grzegorz- Rada Miejska ,
- Mazurkiewicz Irena – Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ożarowie.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w swej treści uwzględnia rekomendacje sformułowane w :

- ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ;
- ustawie o zatrudnieniu socjalnym ;
- ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ;
- ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii ;
- ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu ;
- ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych a także :
- Narodowej Strategii Integracji Społecznej,
- Strategii Polityki Społecznej na lata 2002-2006. Praca i zabezpieczenia społeczne.
- Strategii Polityki Społecznej na lata 2007 -2013,
- Krajowego Planu Działań na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 – 2006,
- Strategii Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007 – 2013,
- Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2013,
- Strategii Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Ożarów do 2020 roku.

Niniejsza Strategia ma stworzyć podstawę do aktywnego kształtowania rzeczywistości, wyjść naprzeciw inspiracjom i dążeniom mieszkańców gminy, tworząc fundament ożywienia wszelkiej społeczności i gospodarczej aktywności. Treść tego dokumentu ma inspirować i motywować władze i mieszkańców do współpracy na rzecz gminy.

Ponadto, dzięki sprecyzowaniu w Strategii najważniejszych problemów społecznych naszej gminy, wybrane cele i hierarchia powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Systematyzacja problemów doprowadzi do integracji społecznej i jednocześnie ukierunkuje działanie władz Gminy.

Przyjęcie tego dokumentu do realizacji umożliwi nie tylko budowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w gminie, ale również stworzy większe szanse na pozyskiwanie dodatkowych źródeł zasilania finansowego, jakimi są środki z budżetu państwa i fundusze pomocowe Unii Europejskiej.

I. DIAGNOZA STANU GMINY

1.1. OBSZAR, USYTUOWANIE, LUDNOŚĆ.

Gmina Ożarów położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Ożarów uzyskał prawa miejskie z dniem 12.02.1956r. i istniał jako miasto do XIX wieku. Odzyskał prawa miejskie 18.12.1987 roku. Od 1 stycznia 1999 roku w związku z nowym podziałem administracyjnym kraju, Gmina Ożarów wchodzi w skład powiatu opatowskiego.

Przez teren Gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu ogólnopolskim a mianowicie:

- odcinek drogi krajowej z zachodu na wschód nr 74 relacji Kielce Kraśnik,

- odcinek drogi krajowej z północy na południe nr 79 relacji W-wa Tarnobrzeg

Uzupełnieniem powiązań komunikacyjnych Gminy Ożarów i otoczeniem jest droga wojewódzka 755 relacji Ostrowiec Świętokrzyski

Zawichost.

Zajmuje obszar 18329ha. Z ogólnej jej powierzchni:

*użytki rolne zajmują 13065ha, czyli 71,3% ogólnej powierzchni, z czego:

-grunty orne stanowią 11713ha, czyli 89,6 powierzchni użytków rolnych,

-sady zajmują 502ha, czyli 3,8% powierzchni użytków rolnych,

Łąki i pastwiska zajmują 850ha, czyli 6,5% powierzchni użytków rolnych.

*lasy i zadrzewienia – 3673ha (20% ogólnej powierzchni)

*pozostałe grunty i nieużytki – 1515ha (8,3% ogólnej powierzchni).

W skład Gminy wchodzi 34 sołectw: Biedrzychów, Binkowice, Czachów, Dębno, Gliniany, Grochocice, Jakubowice, Janików,

Jankowice, Janowice, Janopol, Janów, Julianów, Karsy, Kruków, Lasocin, Maruszów, Niemcówka, Nowe, Pisary, Potok, Przybysławice, Sobótka, Sobów, Stróża, Suchodółka, Szymanówka, Śródborze, Tominy, Wlonice, Wólka Chrapanowska, Wyszmontów, Zawada oraz miasto Ożarów.

Gmina Ożarów ma charakter rolniczo-przemysłowy. Produkcja rolnicza stanowi jedną z podstawowych sfer działalności gospodarczej. Pokrywa glebowa na terenie Gminy jest mocno zróżnicowana. Wyróżnić można trzy odrębne obszary.

W części Gminy leżącej na Wyżynie Sandomierskiej dominują zdecydowanie utwory lessowe z czarnoziemami i glebami brunatnymi. Występują tu gleby klas I-III. Jest to najlepszy

glebowy fragment Gminy. W tym obszarze leżą miejscowości: Sobótka, Prusy, Pisary, Janowice, Jakubowice, Przybysławice, Binkowice, Jankowice, Tomiy, Wólka Chrapanowska, Grochocice.

Środkowa część Gminy ma bardziej zróżnicowaną pokrywę glebową. Występują gleby o klasach bonitacyjnych II-V w miejscowościach; Niemcówka, Suchodółka, Janików, Bałtówka, Sobów, Wyszmontów, Zawada. Na północ od wyżej wymienionych miejscowości następuje pogorszenie jakości pokrywy glebowej. Prawie połowa (49,38%) gruntów ornych Gminy należy do klas bonitacyjnych I-III, 27.1% należy do klasy IV, pozostałe grunty orne należą do klas bonitacyjnych V-VII 23,5%.

Obszar Gminy Ożarów znajduje się w obszarze Przedgórze Iłżeckiego. Lasy zajmują 3673 ha i pokrywają 20% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne rozciągają się w północnej części gminy. Część południowa jest praktycznie pozbawiona lasów.

Na terenie Gminy Ożarów zamieszkuje 12225 osób, w tym mieście Ożarów 5264 osób. Gęstość zaludnienia dla całej gminy kształtuje się średnio na poziomie 70 osób na 1km². Dla miasta Ożarowa średnia gęstość zaludnienia wynosi 716, 3 osób na 1km², natomiast na terenach miejskich wynosi 41,2 osób na 1km².

Z danych wynika że dominującą grupą są osoby w wieku produkcyjnym (66%), na kolejnym miejscu znajdują się osoby w wieku przedprodukcyjnym (20,5%). Najmniejszy jest odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (13%).

<u>LUDNOŚĆ WEDŁUG KATEGORII WIEKU</u>	<u>LICZBA OSÓB</u>
Wiek przedprodukcyjny: 0-17 lat 1988. 01. 01 – 2005. 12. 31	2456
Wiek produkcyjny: 18-64 lat 1941. 01. 01 – 1987. 12. 31	7997
<u>w tym kobiety:</u> (18-59) 1946. 01. 01 – 1987. 12. 31	3687
<u>mężczyźni:</u> (18-64) 1941. 01. 01 – 1987. 12. 31	4054
Wiek poprodukcyjny: 60 lat i więcej urodzeni do 1945.12.31	1918
<u>w tym kobiety:</u> 60 lat i więcej 1900. 01. 01 – 1944. 12. 31	1192
<u>mężczyźni:</u> 65 lat i więcej urodzeni do 1940.12.31	573
Ogółem liczba mieszkańców:	11 939
- miasto	5210
- wieś	6729

1.2.GOSPODARKA. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

Jedną z podstawowych sfer działalności gospodarczej stanowi produkcja rolnicza. Na obszarze Gminy Ożarów funkcjonuje 1518 gospodarstw indywidualnych. Dominują gospodarstwa małe od 1 do 5ha, których jest 753, zaś gospodarstw od 5ha do 10ha jest 485, 280 gospodarstw o powierzchni od 10 do 30ha oraz 23 gospodarstwa powyżej 30ha. W strukturze użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne. Niewielką część stanowią sady, łąki i pastwiska. W strukturze zasiewów dominuje produkcja zbóż, buraków cukrowych i ziemniaka. Na obszarze Gminy Ożarów występuje niska obsada zwierząt. W produkcji zwierzęcej dominuje chów bydła i trzody chlewnej.

Większość podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Ożarów to podmioty małe, zatrudniające poniżej pięciu osób, są to reguły powstałe w ostatnich latach firmy prywatne funkcjonujące w sferze: handlu (310 podmiotów), produkcyjnej (25 podmioty), budownictwo i remont (81 podmioty), transportu (130 podmiotów), rolnictwa i łowiectwa (35 podmiotów) oraz pozostałe podmioty 185.

Wśród zakładów i przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Gminy Ożarów można:

- Cementownia „Grupa Ożarów” S. A,
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” Ożarów,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wzgórze” Ożarów,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Ożarowie,
- Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej Curie w Ożarowie,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Wesna Probud”,
- Przedsiębiorstwo TS. „Cement” S.A,
- Stacja Hodowli Roślin w Śmiłowie,
- Zakład Produkcji Styropianu Sobótka,
- Firma Budowlano – Instalacyjna „Wodex”,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. E. Szyłki w Ożarowie,
- Zakład Narzędziowy Annapol Sp. Zoo.

Na rozwój Gminy Ożarów znacząco wpływa przedsiębiorstwo należące do Holding Cement Polski Cementownia „ Grupa Ożarów S.A. Jest to jeden z najnowocześniejszych zakładów produkujących cement w Polsce. Wytwarza ponad 8000 ton cementu na osobę i zatrudnia 500 osób.

W Gminie Ożarów brak jest instytucji, które mogą świadczyć usługi konsultingowe dla tworzących się podmiotów gospodarczych, a przy tym mogłyby być partnerem regionalnym dla potencjalnych inwestorów.

Brak jest również tego typu jednostek w Opatowie. Obecnie potrzeby takie w miarę możliwości może zabezpieczyć:

- Urząd Miasta i Gminy Ożarów,
- Starostwo Powiatowe w Opatowie,
- Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Ponadto na terenie Gminy Ożarów zlokalizowany jest: Bank Spółdzielczy, Bank PKO.BP oddział Sandomierz filia Ożarów i Bank S.A I oddział Opatów. Funkcjonuje też kancelaria prawno-podatkowa.

1.3.BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Ożarów czuwa Komisariat Policji i Straż Miejska w Ożarowie.

Statystyki przeprowadzonych działań przez Policję w latach 2002-2005 :

	2002	2003	2004	2005
1) Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	76	87	134	155
W tym dotyczące przemocy w rodzinie.	17	24	78	89
2) Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie				
Miasto	10	16	31	18
Wieś	7	8	47	71
3) Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej				
Kobiety	17	24	77	86
Mężczyźni	-	-	13	4
Małoletni do ukończenia lat 13	-	4	33	47
Małoletni od 13 -18 lat	-	6	10	15
4) Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	17	24	68	89
Kobiety	-	-	3	2
Mężczyźni	17	24	65	87
Nieletni	-	-	-	-
5) Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu				
Kobiety	-	-	10	-
Mężczyźni	15	19	46	46
Nieletni	-	-	-	-
W tym: przewiezionych do Izby Wytrzeźwień				
Kobiety	-	-	-	-
Mężczyźni	10	10	31	13
Nieletni	-	-	-	-
Przywiezionych do Policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia				
Kobiety	-	-	-	-
Mężczyźni	-	-	-	5
Nieletni	-	-	-	-

6) Liczba dzieci obecnych na miejscu interwencji	17	21	42	44
8) Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których była prowadzona procedura „Niebieskich kart”	3	4	14	2

Kategorie przestępstw	PRZESTĘPSTWA WSZCZĘTE		PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE		Udział nieletnich sprawców przestępstw		WYKRYWALNOŚĆ			
	2004	2005	2004	2005	2004 %	2005 %	2004	2005 %	Dynamika %	
									wszczęć	stwierdz.
Przestępstwa-ogółem	336	226	803	529	13,7	3,8	85,7	88,7	67,3	65,9
Przestępstwa kryminalne	236	148	702	436	15,5	4,6	84,2	87,0	62,7	62,1
Bójki i pobicia	5	2	3	2	33,3	0,0	100	100	40,0	66,6
Rozboje i wymuszenia	7	6	25	13	4,0	66,7	96,0	75,0	85,7	52,0
Kradzieże z włamaniem	61	16	63	19	0,0	0,0	28,6	57,9	26,2	30,1
Kradzieże cudzej rzeczy	68	54	88	61	5,7	6,6	57,3	51,6	79,4	69,3
Kradzieże samochodów	5	3	3	5	0,0	0,0	33,3	20,0	60,0	166,6
Przestępstwa narkotykowe	1	2	444	2	22,1	0,0	100	100	200,0	0,45
Przestępstwa gospodarcze	8	11	20	11	0,0	0,0	90,0	90,9	137,5	55,0

Straż Miejska w Ożarowie

Straż Miejska w Ożarowie została powołana przez Burmistrza Miasta i Gminy Ożarów w dniu 25 sierpnia 1995 roku. Znajduje się w strukturze urzędu jako referat. Straż spełnia służebną rolę wobec społeczności lokalnej wykonując swe zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli.

Najczęściej występujące problemy na terenie gminy Ożarów odnotowane przez Straż Miejską w latach 2002 – 2005:

Wykroczenia przeciwko:

1. Porządkowi i spokojowi publicznemu:
 - zakłócenia spokoju publicznego,
 - wybryki chuligańskie
 - zbiórki ofiar bez zezwolenia.
2. Bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji:

- nie zachowanie należytej ostrożności co powodowało zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
 - poruszanie się pieszych lub prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu,
 - nie stosowanie się do znaków drogowych,
 - niszczenie i uszkodzenie dróg gminnych.
3. Ustawie o wychowaniu w trzeźwości:
- spożywanie alkoholu w miejscach ustawowo zabronionych,
 - sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.
4. Ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach:
- dzikie wysypiska
 - zbieranie i pozbywanie się odpadów komunalnych (stałych i płynnych) w sposób zgodny a przepisami ustawy
5. Urządzeniom użytku publicznego:
- niszczenie zieleni,
 - zaśmiecanie miejsc dostępnych dla publiczności.
6. Bezpieczeństwu osób i mienia:
- nie zachowanie zwykłych środków ostrożności przy utrzymaniu zwierzęcia (psa),
 - nieostrożne obchodzenie się z ogniem,
 - wypalanie traw i ściernisk.
7. Osoby wywiezione do izby wytrzeźwień:
- nadużywanie alkoholu przez dorosłych i młodzież,
 - awantury domowe wszczynane po spożyciu alkoholu,
 - powodowanie zagrożenia w ruchu drogowym

1.4. OCHRONA ZDROWIA

Istniejące placówki ochrony zdrowia na terenie gminy Ożarów zaspokajają potrzeby zdrowotne mieszkańców na poziomie lecznictwa podstawowego. Funkcjonują następujące placówki (świadczące usługi na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia):

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ożarowie,
- Ośrodek Zdrowia w Jakubowicach,
- Niepubliczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie i Lasocinie.

Na terenie miasta i gminy Ożarów działają cztery apteki:

- Apteka Leków Gotowych, Ożarów, os. Wzgórze,
- Apteka Leków Gotowych, Ożarów, ul. Wysoka,
- Apteka, Ożarów, ul. Spacerowa,

-Apteka w Jakubowicach.

Ponadto w Gminie Ożarów funkcjonują powiatowe placówki pomocy społecznej :

-Dom Pomocy Społecznej w Czachowie dla osób przewlekle chorych psychicznie,

-Dom Pomocy Społecznej w Sobowie dla osób upośledzonych umysłowo.

Struktura organizacyjna Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (SPZOZ) w Ożarowie

1. Podstawowa Opieka Zdrowotna
2. Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna
3. Stomatologia
4. Fizykoterapia

rok	Ilość osób zarejestrowanych		Opieka podstawowa Ilość porad lekarskich	
	ogółem	dzieci	ogółem	dzieci
2002	6525	1717	27902	10836
2003	6327	1617	27106	8875
2004	7780	1779	25083	9225
2005	7598	1656	31672	8619

Ilość osób niepełnosprawnych – 24

Ilość osób chorych psychicznie – 34

W poszczególnych latach były realizowane programy:

- 2002 program dotyczący „ Zapobiegania powstawania chorób krążenia” uczestniczyło w nim 1000 osób,
- 2003 „Program profilaktyczny z zakresu stomatologii” uczestniczyło w nim 1200 osób
- 2004 „Program antynikotynowy” i „Program antyalkoholowy” dzieci i młodzież szkolna

Niepubliczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie

Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie świadczy usługi medyczne dla mieszkańców miasta i gminy Ożarów.

Usługi medyczne świadczone są w poradniach:

dla dorosłych,

dla dzieci,

specjalistycznych:

ginekologicznej;

okulistycznej;
otolaryngologicznej,
neurologicznej.

W Zakładzie znajduje się laboratorium analityczne.

Liczba osób zarejestrowanych do lekarza 4128 osób

rok	Porady lekarskie			
	ogółem	dzieci	mężczyźni	kobiety
2002	20004	3585	7100	9319
2003	20384	3033	8206	9145
2004	20242	2002	8238	10002
2005	20285	2002	8241	10042

Ilość osób niepełnosprawnych- 244

Świadczone specjalistyczne porady lekarskie: okulistyczne, neurologiczne, otolaryngologiczne, ginekologiczne, chirurgiczne, kardiologiczne, dermatologiczne.

Do znaczących problemów zdrowotnych należą: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, choroby reumatologiczne, gruźlica, zawał mięśnia sercowego, choroba układu krążenia, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, padaczka, nowotwory, astma, choroby tarczycy.

Programy zrealizowane na rzecz mieszkańców miasta i gminy:

- badanie spirometryczne oraz konsultacja lekarza pulmonologa
- badanie w kierunku osteoporozy
- badanie aparatem Dopplera oraz konsultacje chirurga naczyniowego
- badanie urologiczne w kierunku prostaty oraz konsultacja lekarska.

Obecnie realizowany jest program dotyczący:

- przewlekłej choroby płuc-38 osób miesięcznie
- choroby układu krążenia –11 osób miesięcznie.

1.5. EDUKACJA I OŚWIATA

Na terenie Miasta i Gminy Ożarów istnieją następujące placówki edukacyjne:

- Przedszkole Publiczne w Ożarowie,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. E. Szyłki (Szkoła Podstawowa, Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące),
- Zespół Szkół w Ożarowie,
- Szkoły Podstawowe w Lasocin , Pisary, Suchodółce, Janowice, Gliniany,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna,

-Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Dębnie.

Placówki kultury, turystyka i rekreacja w gminie Ożarów :

-Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Ożarowie,

-Biblioteka Publiczna w Ożarowie z filiami w: Jakubowicach, Lasocinie i Glinianach,

-Ożarowskie Stowarzyszenie Kulturalne „Forum”,

-Klub Sportowy „Alit”,

-Kryta Pływalnia „Neptun”.

Przedszkole Publiczne w Ożarowie

Najmłodsze dzieci z terenu Ożarowa i okolic znajdują opiekę w przedszkolu z siedzibą na Osiedlu Wzgórze. Przedszkole to w obecnej formie funkcjonuje od 1982 roku. Organem prowadzącym jest Gmina Ożarów i jest prowadzone z środków gminnych.

Obejmuje opieką około 180 dzieci w wieku od 3 do 6 lat zamieszkujących w Ożarowie i okolicznych miejscowościach.

W roku szkolnym 2004/2005 funkcjonuje 8 oddziałów:

- 4 grupy sześciolatków
- 2 grupy pięciolatków
- 1 grupa czterolatków
- 1 grupa trzylatków

Personel stanowi wykwalifikowana i doświadczona kadra pedagogiczna: dyrektor, wicedyrektor, logopeda, nauczycielki pracujące w grupach z dziećmi oraz personel

Zespół Szkół Ogólnokształcących im. E. Szyłki w Ożarowie

Organem prowadzącym i finansującym jest Urząd Miasta i Gminy Ożarów.

Szkoła pod względem wyposażenia przoduje w powiecie, posiada:

- trzy pracownie informatyczne z dostępem do Internetu,
- bibliotekę z bardzo bogatym księgozbiorem, oraz komputerem z dostępem do Internetu,
- halę sportową, potrafiącą jednorazowo pomieścić aż trzy grupy uczniów,
- trzy boiska sportowe, znajdujące się na terenie szkoły,
- ponadto bezpośrednio wejście na krytą pływalnię "Neptun",
- stołówkę dla uczniów, a szczególnie dla młodzieży dojeżdżającej z terenu gminy,
- salę bilardową, oraz salę do gry w ping-ponga,
- siłownię "Fitness club OLIMPUS.

Obecnie ZSO w Ożarowie uczy się 1051 uczniów, pracuje 91 pracowników pedagogicznych, 33 pracowników administracji i obsługi.

	Rok szkolny				
	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2005/2006
Szkoła Podstawowa	595	606	571	529	506
Gimnazjum	371	555	544	532	467
Liceum Ogólnokształcące	120	91	87	88	78

Na terenie szkoły działa świetlica szkolna.

W szkole realizowane są programy profilaktyczne: 2002- „TAK czy NIE”–165 uczniów

2003-„DEBATA” –158 uczniów

2004-„AGRESJA”-253 uczniów

Oprócz programów profilaktycznych szkoła organizuje spektakle o tematyce profilaktycznej, w których uczestniczyło: 2002 – 530 uczniów. Jednocześnie realizowany jest w szkole – Szkolny Program Profilaktyczny w Szkole Podstawowej, Gimnazjum, Liceum Ogólnokształcącym w trakcie godzin wychowawczych. Klasy pierwsze gimnazjum corocznie objęte są również programem „ Jak żyć z ludźmi”- umiejętności interpersonalne.

Zespół Szkół w Ożarowie

Zespół Szkół w Ożarowie proponuje absolwentom gimnazjum w roku szkolnym 2004/2005 kształcenie w następujących typach szkół:

- Liceum Ogólnokształcące 3 letnie,
- Liceum Profilowane 3 letnie,
- Technikum Elektroniczne i Informatyczne,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa,
- Liceum Ogólnokształcące Uzupełniające .

	Rok szkolny			
	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005
Technikum 4 letnie	-	45	116	163
Technikum Elektroniczne 5 letnie	220	167	111	59
Technikum Elektroniczne 3 letnie po ZSZ	93	86	88	53
Zasadnicza Szkoła Zawodowa ponadpodstawowa	143	75	-	-
Zasadnicza Szkoła Zawodowa ponadgimnazjalna	-	31	75	106
Liceum Techniczne	74	73	52	-
Liceum Ogólnokształcące	-	29	57	95
Liceum Profilowane	-	37	75	110
Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych	33	64	75	40

Liczba uczniów i słuchaczy ZS jest płynna ze względu na zmiany profilu kształcenia wynikające z reformy systemu edukacji. W każdym roku szkolnym w ZS organizowane są zajęcia dodatkowe i koła zainteresowań, ponadto nauczyciele poszczególnych przedmiotów organizują zajęcia przedmaturalne dodatkowe w dni wolne od zajęć dydaktycznych lub w godzinach popołudniowych. W ostatnim roku organizowane były również zajęcia przygotowujące do nowej matury i konsultacje przedmaturalne z języka polskiego. W każdym roku szkolnym nauczyciele organizują również zajęcia dodatkowe dla uczniów przygotowujących prace dyplomowe.

Szkoła posiada dobrze wyposażoną bazę :

- pracownię komputerową,
- pracownię internetową,
- Multimedialne Centrum Informacji,
- pracownię audiowizualną z nowoczesnym sprzętem,

- pracownie elektroniczne,
- bibliotekę,
- gabinet higieny szkolnej,
- dwie sale gimnastyczne z pełnym zapleczem.

Zespół Szkół w Ożarowie posiada warsztaty szkolne, internat i stołówkę szkolną.

Ponadto w szkole prowadzona jest nauka pływania w krytej pływalni Neptun w Ożarowie, nauka języka angielskiego i języka niemieckiego. Uczniowie szkoły mają możliwość wyjazdu na obóz językowy z nauką języka angielskiego.

Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla uczniów w latach 2001-2005 :

	Rok szkolny			
	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005
Koło informatyczne	12	23	24	32
Koło biologiczne	-	-	-	14
Koło matematyczne	14	11	11	31
Gazetka szkolna	10	10	10	10
Szkolny Klub Europejski	15	15	15	15
Szkolne Koło Elektroniczne	8	8	-	37
SKS	46	32	87	70
Zajęcia wyrównawcze z matematyki	-	28	48	-
Zajęcia wyrównawcze z przedmiotu przyrządy pomiarowe	-	38	-	-
Zajęcia wyrównawcze z języka niemieckiego	-	15	-	-
Ekologiczny klub „Jeż”	-	-	24	20
Program edukacyjno-terapeutyczny „Ortograffiti”	-	-	44	35

W szkole realizowane są programy profilaktyczne w ramach szkolnego programu profilaktycznego, uczniowie szkoły uczestniczą również w każdym roku szkolnym w spektaklach teatralnych o tematyce profilaktycznej realizowanych przez UM i G w Ożarowie.

Nazwa programu, zajęć profilaktycznych	Rok szkolny	
	2003/2004	2004/2005
„Uzależnienie od środków odurzających”	150	-
„Korekta”	140	-
„Noe”	120	-
„Uzależnienia”	30	-
„Program antynikotynowy”	200	180
„Asertywność – sztuka bycia sobą”	120	-
„Jestem wolny, nie dam się zniszczyć uzależnieniom”	-	240
„Uzależnienia”	-	120
„Odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne” – spotkania z Policją	-	360

Uczniowie zespołu szkół w Ożarowie są uczestnikami i odnoszą sukcesy w olimpiadach, turniejach krajowych i międzynarodowych :

- Olimpiada Wiedzy o Wynalazczości,
- Ogólnopolski Sejmik Matematyków – Turniej Prac Matematycznych,
- Olimpiada Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej,
- Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej,
- Międzynarodowe Mistrzostwa w Grach Matematycznych i logicznych,
- turniej w Radio Kielce o Miano Super Szkoły.

Uczniowie co roku aktywnie uczestniczą w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy.

Publiczny Zespół Szkoły i Przedszkola w Lasocinie

W skład Zespołu wchodzi:

- Publiczna Szkoła Podstawowa,
- Publiczne Przedszkole.

W roku szkolnym 2004/05 do Zespołu uczęszczało 93 uczniów i 27 przedszkolaków.

Uczniowie mają do dyspozycji 6 sal lekcyjnych, pracownię komputerową, salę gimnastyczną, bibliotekę, świetlicę oraz boisko. Mogą korzystać z obiadów wydawanych przez szkolną stołówkę.

Co dwa tygodnie korzystają bezpłatnie z basenu w Ożarowie. Przedszkolaki mają do dyspozycji dwie sale dydaktyczne, korzystają także z pomieszczeń szkolnych.

Obecnie szkoła dysponuje doświadczoną i wykwalifikowaną kadrą pedagogiczną. Posiada pracownię komputerową, bibliotekę, pomoce dydaktyczne, salę gimnastyczną oraz doskonale przystosowane sale. Wszystko to sprawia, że szkoła jest przyjazna dla ucznia i rodzica.

Oferta zajęć pozalekcyjnych:

- Gromada Zuchowa "Ekoludki" ,
- Koło komputerowe,
- Szkolne Koło Sportowe ,
- Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze ,
- Koło teatralne,
- Koło dziennikarskie,
- Koło ekologiczne ,

- Koło matematyczne,
- Ognisko przedszkolne ,
- Zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze,
- Świetlica socjoterapeutyczna.

Szkoła Podstawowa w Janowicach

Budynek posiada dziewięć sal lekcyjnych , pracownię komputerową, przyrodniczą, a także świetlicę szkolną i bibliotekę i stołówkę.

Szkoła Podstawowa w Suchodółce

DANE ORGANIZACYJNE

	Liczba oddziałów:	Liczba uczniów
Kl. I-III	3	30
Kl. IV-VI	3	27
Oddział 0	1	11

Ilość uczniów dowożonych – 35

Ilość uczniów dożywianych - 100% (z bezpłatnego dożywiania korzysta 25)

Zajęcia dodatkowe dla uczniów:

- język angielski kl. I-III ,
- zespół wyrównawczy dla kl. I-III,
- koło matematyczne dla kl. IV-VI,
- koło ekologiczne,
- zespół muzyczno-wokalny kl. I-III,
- chórek szkolny kl. IV-VI,
- klub europejski,
- młodzieżowa drużyna pożarnicza,
- świetlica socjoterapeutyczna.

Szkoła Podstawowa w Pisarach

Obecnie szkoła dysponuje doświadczoną i wykwalifikowaną kadrą pedagogiczną. Posiada pracownię komputerową, bibliotekę, pomoce dydaktyczne, salę gimnastyczną oraz doskonale przystosowane dwie sale dla najmłodszych uczniów klasy "0".

Oferta zajęć pozalekcyjnych:

- Gromada Zuchowa "Ekołudki" ,
- Koło komputerowe ,
- Szkolne Koło Sportowe,
- Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze ,
- Koło teatralne ,
- Koło dziennikarskie,
- Koło ekologiczne ,
- Koło matematyczne ,
- Ognisko przedszkolne ,
- Zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze ,
- Świetlica socjoterapeutyczna .

Szkoła Podstawowa w Glinianach

Szkoła jest prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Gliniany i Potok, obecnie uczy się w niej 47 uczniów. Ze względu na niewielką ilość uczniów klasy są łączone. Słabą stroną jest brak sali gimnastycznej. Szkoła oferuje różnorodną ofertę programową oraz zajęcia pozalekcyjne.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna

	Diagnoza			Terapia		
	psychologiczna	pedagogiczna	logopedyczna	psychologiczna	pedagogiczna	logopedyczna
2002	256	250	47	25	53	72
2003	315	328	33	14	38	90
2004	346	329	97	26	33	82

W roku 2002 Poradnia realizowała programy profilaktyczne:” Tak czy Nie” i „ Spójrz inaczej”.

Program profilaktyczny „Tak czy Nie” realizowany był w szkołach podstawowych w : Glinianach, Suchodółce, Lasocinie, Pisarach, Janowicach. Zajęciami profilaktycznymi, w ramach szeroko rozumianej profilaktyki pierwszorzędowej, objęto łącznie 457 uczniów, 27 nauczycieli i 25 rodziców.

W roku 2003 ramach profilaktyki uzależnień realizowano programy profilaktyczne:

- „ Tak czy Nie”(375 uczniów szkoły podstawowej),
- „Spójrz inaczej”(45 uczniów szkoły podstawowej),
- „ Debata szkolna”(269 uczniów gimnazjum),
- „Korekta” (215 uczniów szkół ponadgimnazjalnych).

Łącznie w programach profilaktycznych wzięło udział 904 uczniów. Inne zajęcia dotyczące profilaktyki zachowań ryzykownych przeprowadzono dla 388 uczniów. W zajęciach dla rodziców wzięło udział 345 osób.

Programy profilaktyczne realizowane w 2004 roku to :

- Spójrz inaczej”(49 uczniów),
- „Korekta”(23 uczniów).

Zajęcia warsztatowe w ramach profilaktyki zachowań ryzykownych przeprowadzono dla 1099 uczniów. W zajęciach dla rodziców wzięło udział 113 osób, a dla nauczycieli- 43 osoby.

W roku 2005 przeprowadzono następujące zajęcia dla uczniów:

- „Uzależnienia”- program profilaktyczny z zakresu zapobiegania narkomanii ponadgimnazjalnej (285 osób),
- „ Tak czy Nie”- program profilaktyki uzależnień dla uczniów gimnazjum (280 osób)
- „ Spójrz inaczej ”- program wychowawczo-profilaktyczny (40 uczniów szkoły podstawowej),
- „ Korekta ” – program profilaktyki uzależnień dla „ młodych dorosłych” (27 uczniów szkoły ponadgimnazjalnej),
- „ Sobą być – dobrze żyć ” - program wychowawczo – profilaktyczny (24 uczniów gimnazjum),
- „Nałogi” – zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień dla uczniów szkoły podstawowej (63 osoby).

Ponadto w zajęciach z zakresu zapobiegania zachowaniom ryzykownym udział wzięło 908 uczniów szkół podstawowych, 202 uczniów gimnazjum oraz 155 uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Dębnie

Organem prowadzącym jest powiat. W ośrodku przebywa ok. 30 dzieci, którym los z różnych przyczyn i chorób, niefortunnego przekazu genetycznego, urazów okołoporodowych itp. nie pozwala na normalne życie.

1.6. PLACÓWKI KULTURY W GMINIE OŻARÓW

Życie kulturalne w gminie Ożarów jest ciągle w stanie rozkwitu, powiązane jest to niewątpliwie z występującymi tutaj interesującymi walorami krajoznawczymi, ciekawą i bogatą przeszłością gminy oraz lokalnymi tradycjami.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury swoją działalnością obejmuje miasto i gminę Ożarów. Realizuje on zadania w dziedzinie wychowania, edukacji, upowszechniania kultury ogólnonarodowej, regionalnej i środowiskowej. Nadrzędnym celem jego działania jest pozyskiwanie i przygotowanie środowiska do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenia jej wartości, a także tworzenia warunków do rozwoju aktywności kulturowej. Od początku istnienia w sposób priorytetowy traktuje działalność edukacyjną dzieci i młodzieży w zakresie kultury, sztuki i rozrywki.

W MGOK-u organizowane są spektakle, koncerty, wystawy, odczyty i spotkania. Działają tu różne sekcje, m. in. Teatr SCENA, Teatr Uliczny, kółko komputerowe, plastyczne, pracownia witrażu, batiku, rzeźby, grafiki i inne. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury organizuje także różnego rodzaju imprezy. Są to np. coroczne Dni Ożarowa, WOŚP, Półfinał największego w Polsce Ogólnopolskiego Konkursu Piosenki "Wygraj Sukces", "Najpiękniejsze miniatury świata", pokazy walk rycerskich, mecze piłki nożnej "Dzikich Drużyn" i wiele innych.

MGOK w Ożarowie zajmuje się również zbieraniem materiałów, ich redagowaniem i przepisywaniem do wydawanego od 1999 roku Samorządowego Pisma Społeczno-Kulturalnego "Ożarów", a także jego kolportażem

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Ożarów jest instytucją kultury finansowaną z funduszy gminnych. W jej skład wchodzi także działające na terenie gminy filie biblioteczne w Glinianach, Jakubowicach i Lasocinie.

Księgozbiór Biblioteki łącznie z filiami wynosi 75 479 pozycji książkowych, w tym:

Biblioteka Ożarów - 40 739;

Filia w Glinianach - 11 326;

Filia w Lasocinie - 11 549;

Filia w Jakubowicach - 11 865.

Biblioteka oferuje:

- literaturę piękną dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- literaturę popularnonaukową z różnych dziedzin wiedzy,
- słowniki tematyczne i językowe,
- leksykony,
- encyklopedie,
- zbiory regionalne,
- wypożyczanie międzybiblioteczne,
- różne formy działalności kulturalnej: spotkania autorskie, kiermasze książek, konkursy, promocje książek,
- możliwość skorzystania ze stanowiska komputerowego z dostępem do internetu oraz bazę własną - katalogi biblioteki,
- lekcje biblioteczne.

Ożarowskie Stowarzyszenie Kulturalne "FORUM" działa od 22 listopada 2002 roku.

Celem jego działania jest tworzenie warunków do osiągnięcia rozwoju kulturalnego i intelektualnego mieszkańców miasta i gminy Ożarów.

Działalność Stowarzyszenia obejmuje:

- Organizacja przedsięwzięć kulturalnych;
- Wychowanie poprzez kulturę i sztukę;
- Kultywowanie tradycji lokalnej, obrzędu, obyczaju lokalnego;
- Dokumentowanie, gromadzenie kultury materialnej Ożarowa i gminy;

- Promocja miasta i gminy Ożarów.

Stowarzyszenie współpracuje z innymi organizacjami świętokrzyskimi, jak: Fundacja im. Witolda Gombrowicza "Witulis", Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Ostrowieckiej, Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawcze im. M. Radwana i im. St. Jeżewskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim, Polskim Towarzystwem Tatrzańskim, Miejskim Centrum Kultury im. St. Saskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz z Centrum Kultury w Krościenku n/Dunajcem.

Poprzez publikacje na łamach miesięcznika społeczno-kulturalnego "Ożarów", członkowie Stowarzyszenia propagują kulturę i sprawy społeczne ważne dla lokalnego środowiska.

Pływalnia „Neptun”

Pływalnia istnieje od 8 sierpnia 2002 roku, jest nowoczesnym obiektem składającym się z sześciu torowego basenu sportowego o długości 25 m, brodzika do nauki pływania oraz zjeżdżalni rurowej o długości 72 m.

Kompleks szatniowo-sanitarny posiada nowoczesny system natrysków i szafek sterowanych elektronicznie, a zainstalowany monitoring gwarantuje bezpieczeństwo korzystającym.

Z Krytej Pływalni "NEPTUN" w ramach zajęć WF w 2004 roku korzystali uczniowie ze szkół z terenu Gminy Ożarów.

Z pływalni korzystają także osoby indywidualne z terenu gminy Ożarów, a także mieszkańcy Ostrowca, Opatowa, Annopola, Lipska, Ćmielowa.

Pływalnia prowadzi kursy nauki pływania dla dzieci i dorosłych. Zajęcia odbywają się w grupach oraz indywidualnie.

Klub Sportowy ALIT

W klubie funkcjonują 3 sekcje:

- piłki nożnej,
- tenisa stołowego ,
- brydża sportowego.

W sekcji piłki nożnej pracuje 4 trenerów, którzy prowadzą zajęcia z około 180 zawodnikami w różnych grupach wiekowych. Tenisiści stołowi z powodzeniem i sukcesami uczestniczą w rozgrywkach II Ligi z dużymi szansami na awans do ekstraklasy. Drużyna brydżowa uczestniczy w rozgrywkach klasy okręgowej.

1.7. POMOC SPOŁECZNA

Głównym realizatorem i koordynatorem polityki społecznej z zakresu pomocy społecznej jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej dotyczące pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych. Wykonuje również zadanie własne gminy z zakresu pomocy społecznej.

Codziennie w życiu mieszkańców gminy Ożarów towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą liczbę ludzi i coraz młodsze pokolenie. Zmuszają one część społeczności Ożarów do szukania różnych form pomocy, w tym i korzystania z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, która w latach 2002 – 2005 kształtowała się następująco:

<u>POWODY PRZYZNANIA POMOCY</u>	<u>2002</u>		<u>2003</u>		<u>2004</u>		<u>2005</u>	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
UBÓSTWO	448	1702	318	1491	503	1506	310	1088
BEZROBOCIE	312	1279	464	2088	426	1363	398	1449
SIEROCTWO	16	45	4	4	-	-	1	1
BEZDOMNOŚĆ	2	2	13	13	6	6	11	22
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	38	148	62	293	27	132	-	-
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	350	632	330	594	69	97	148	417
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	128	347	115	299	63	151	125	424
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH	62	217	149	771	75	573	93	495
ALKOHOLIZM	52	182	86	361	64	204	16	56
NARKOMANIA	-	-	-	-	-	-	-	-
ZAKŁAD KARNY	3	7	3	7	5	5	4	8

Liczba osób i rodzin, którym przyznano decyzją świadczenia w latach 2002 – 2005 z podziałem na zadania zlecone i własne:

<u>WYSZCZEGÓLNIENIE</u>	<u>ROK</u>	<u>LICZBA RODZIN W RODZINIE</u>	<u>LICZBA OSÓB W RODZINIE</u>
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	2002	771	2518
	2003	990	4018
	2004	740	2834
	2005	681	2404
W tym: 1) świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	2002	452	1382
	2003	412	1154
	2004	126	388
	2005	86	168
2) świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	2002	448	1702
	2003	622	3089
	2004	644	2505
	2005	608	2150

Zestawienie kwot przeznaczonych na pomoc społeczną w latach 2002 – 2005:

	2002	2003	2004	2005
Zadania zlecone	1 420 168,00	1 446 373,00	1 510 841,00	323 878,00
Zadania własne	419 182,00	516 862,00	68 351,00	878 306,00 w tym wł-UW 399 324,00
Świadczenia rodzinne	-	-	1 088 200,00	1 910 600,00
Zaliczka alimentacyjna	-	-	-	58 570 00

ROK	KWOTY ZASIŁKÓW CELOWYCH (ZADANIE WŁASNE GMINY)
2002	239.000
2003	270.000
2004	324.712
2005	300.000

	2002	2003	2004	2005
MIESZKAŃCY WSI	64,4%	68%	64%	64%
MIESZKAŃCY MIASTA	35,6%	32%	36%	36%
KOBIETY	72,0%	73%	74%	74%
MĘŻCZYŻNI	28,0%	27%	26%	26%
POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ				
UBÓSTWO, BEZROBOCIE	65%	75%	75%	75%
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	11%	8%	9%	8%
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	10%	8%	7%	8%
RODZINY NIEPEŁNE I WIELODZIETNE	8%	6%	4%	4%
ALKOHOLIZM	2,9%	3%	4%	4%
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	1%	1%	1%	1%

Gmina Ożarów mimo, że jest uznawana za jedną z najbogatszych gmin w województwie świętokrzyskim nie uchroniła się od negatywnych skutków recesji

gospodarczej. W roku 2003 nastąpiło wiele bankructw firm z naszego terenu, wiele przedsiębiorstw miało trudności w regulowaniu bieżących zobowiązań w tym wynagrodzeń pracowniczych. Największy pracodawca w naszej gminie – Cementownia Ożarów S.A w ciągu niespełna trzech lat zredukowała zatrudnienie z ponad 1000 pracowników do poziomu 530.

Analizując powody trudnej sytuacji życiowej mieszkańców naszej gminy w latach 2002 – 2005 to ponad 75% bezrobocie i ubóstwo.

Postępujący wzrost kosztów utrzymanie przy zahamowaniu wzrostu wynagrodzeń oraz wysokim bezrobociu powoduje pogłębienie się trudności w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców gminy Ożarów takich jak, utrzymanie małżonków i dzieci, opłaty z tytułu czynszu, opłaty za energię elektryczną, gaz, wodę, a także wydatki na zakup odzieży. Niski poziom materialny i dochodowy na dłuższy czas wtrąca rodziny w stan ubóstwa i wyklucza je z normalnego życia społecznego.

Wiele osób i rodzin na terenie naszej gminy znajduje się w sferze niedostatku i ubóstwa spowodowanego bezrobociem. Świadczy o tym wzrastająca liczba osób zgłaszających się o pomoc. W większości są to małżeństwa mające na utrzymaniu kilkoro dzieci i osoby samotnie gospodarujące. Zauważalny jest wśród tych osób wzrost niepewności i niepokój o przyszłość rodziny, a w szczególności o przyszłość dzieci, stan nerwowości i zniechęcenie.

Dochodzi w rodzinie do ostrych spięć i osłabienia poczucia bezpieczeństwa. Zarówno dorośli, jak i dzieci stają się bardziej podatni na różnego rodzaju uzależnienia.

II. DOMINUJĄCE PROBLEMY SPOŁECZNE

2.1. BEZROBOCIE I UBÓSTWO

Bezrobocie w ujęciu podmiotowym rozpatrywane jest od strony osób dotkniętych tą klęską i oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość do jej podjęcia, dla których podstawą egzystencji są dochody z pracy. To określenie zawiera odniesienie do społecznych aspektów bezrobocia i wykazuje, że jest ono również kwestią społeczną.

Skutki ekonomiczne i społeczne bezrobocia (zwłaszcza długotrwałego) to :

- pogorszenie sytuacji materialnej aż do ubóstwa włącznie,
- pogorszenie stanu zdrowia,
- pogorszenie relacji między członkami rodziny,
- obniżenie poziomu umiejętności funkcjonowania w zorganizowanych formach życia społeczno-gospodarczego (brak wiary we własne siły, obniżenie samooceny, zanik gotowości i chęci do pracy)
- wzrost zachowań patologicznych (przestępczość, agresja, alkoholizm).

Dane dotyczące bezrobocia mieszkańców gminy Ożarów w poszczególnych latach.

Lp.		2002	2003	2004	2005
1.	Osoby bezrobotne ogółem	1187	1226	1242	1220
	W tym: mężczyźni	608	644	625	607
	Kobiety	579	582	617	613
	Miasto	578	660	578	553
	wieś	609	566	664	667
2.	Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	77	97	67	72
3.	Stopa bezrobocia	14,5%	14,7%	20,2%	19,6%
4.	Bezrobotni niepełnosprawni	8	14	9	4
5.	Bezrobotni wg wykształcenia:				
	Podstawowe/gimnazjalne	331	322	328	334
	Zasadnicze	471	499	487	473
	Średnie/policeal. śred. zaw.	304	332	347	336
Wyższe	75	73	80	77	

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” kryją się poza

wyżywieniem, takie potrzeby jak : ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, uczestniczenie w życiu kulturalnym.

Ubóstwo spowodowane jest wysokim bezrobociem, niskimi wynagrodzeniami i świadczeniami emerytalno – rentowymi, z których niejednokrotnie utrzymują się bezrobotni z całymi rodzinami.

2.2. DŁUGOTRWALA CHOROBA I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno-zawodową i miejsce zamieszkania. Sytuacja taka, to z jednej strony efekt wydatków na leczenie, rehabilitację i różnego typu świadczenia będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością; z drugiej strony przyczyną jest ograniczenie dochodów- utrata pracy i renta inwalidzka osoby niepełnosprawne oraz ograniczenie aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych innych członków rodziny zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych.

Dotknięcie jednego z członków rodziny niepełnosprawnością stanowi dla rodziny sytuację kryzysową. Wymaga to odpowiedniego systemu interwencji stwarzającej dla osoby niepełnosprawnej i jej rodziny możliwość skorzystania z efektywnego systemu wsparcia.

Wśród korzystających z pomocy społecznej w latach 2002-2005 około 350 osób posiadało orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym bądź znacznym.

Z objętych pomocą w formie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych w roku 2002 niepełnosprawni stanowili 10 %, w roku 2003 –8%, a 2004 roku –8%, w 2005 - 10%.

Liczba korzystających ze świadczeń dla osób niepełnosprawnych:

Rodzaj zasiłku	2004rok	2005rok
Zasiłki pielęgnacyjne	84	209
Świadczenia pielęgnacyjne	27	35
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	75	102

2.3. ALKOHOLIZM I NARKOMANIA

Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezpośrednio jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to w naszej gminie stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia.

Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców gminy i nie respektuje płci, wieku ani statusu społecznego. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat, niepokojący jest jednak fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżania wieku pierwszego z nim kontaktu.

W rodzinach, które są objęte pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających picciu alkoholu, stosowanie zachęty do jego spożycia i przedstawiania łatwości jego zdobycia. Szczególnego znaczenia w tych rodzinach nabiera wzorzec picia alkoholu i niekorzystny wpływ rozbieżności między zachowaniem rodziców a wymaganiami stawianymi wobec dziecka, co do spożywania alkoholu, brak kontroli ze strony rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych. W wielu rodzinach obserwuje się zjawisko „dziedziczenia” alkoholizmu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne. Praca z tak zaburzonymi klientami OPS jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie.

W wyniku nadużywania alkoholu wzrasta przestępczość oraz agresja potęgująca zjawiska przemocy w rodzinach. Od 2002 roku stale wzrasta liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których była prowadzona procedura „Niebieskich Kart”. (2002r- sporządzono trzy Niebieskie Karty, 2003r. – 4 Niebieskie Karty, 2004r-14 Niebieskich kart, 2005r.).

Wzrasta także liczba przeprowadzonych interwencji w wyniku przemocy w rodzinie:

- rok 2002- 17 interwencji,
- rok 2003- 34 interwencje,
- rok 2004 – 78 interwencji.
- rok 2005 - 89 interwencji.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu na terenie gminy i miasta Ożarów wynosi : 240-360 .

Liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo) wynosi : 480-600

Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików wynosi : 480-600

Liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu wynosi : 600-840

Ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym(dzieci i dorośli): 640-800

Stan zasobów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Ożarów to:

- Gminna Komisja rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Punkt Interwencji Kryzysowej,
- Leczenie odwykowe, grupy samopomocowe.

Przy obserwowanym obecnie w kraju spadku spożycia alkoholu na jednego mieszkańca istnieje jednocześnie tendencja odwrotna dotycząca alkoholu wśród młodzieży. Obniża się wiek inicjacji alkoholowej, zanikają postawy abstynenckie, coraz więcej ludzi ma kontakt z alkoholem i to wcale nie sporadyczny.

Statystyki ogólnokrajowe mówią:

- 70%- 80% dzieci ze szkół podstawowych piło już alkohol
- wiek pierwszych kontaktów z alkoholem wynosi obecnie 12-13 lat

Ile osób z twojego środowiska pije alkohol	Klasy VI	Gimnazjum Kl.III	Szk. pogimn.Kl.I
większość	12%	42%	37%
około połowy	12%	22%	17%
mniejszość	20%	30%	20%
pojedyncze przypadki	32%	4%	24%
nikt	24%	2%	2%

Jak widzimy przekonanie, że co najmniej połowa osób ze środowiska badanych pije alkohol podziela 24% szóstoklasistów, co 64% gimnazjalistów i 54% uczniów I klas szkół ponadgimnazjalnych. Badania pokazują, że największy skok ilościowy, jeśli chodzi

o spożycie alkoholu następuje po przejściu do gimnazjum. Świadczy to o olbrzymiej potrzebie adresowania nowoczesnych programów profilaktycznych do tej grupy wiekowej.

W ostatnich latach daje się zaobserwować wyraźny wzrost skali problemów wynikających z zażywania narkotyków. Dzieje się tak głównie za sprawą młodzieży, choć docierają także sygnały o wzroście zainteresowania narkotykami przez osoby dorosłe. Pojawiły się nowe substancje odurzające, a także nowe wzory ich zażywania.

Na podstawie badań z „Raportu badań monitoringowych” sporządzonych przez Grzegorza Hryszkiewicza- specjalisty psychoterapii uzależnień, widać w przybliżeniu skalę zagrożenia problemem narkomanii w Ożarowie, a także postawy młodych ludzi w stosunku do narkotyków.

Pierwsze pytanie brzmiało:

Ile osób z twojego środowiska zażywa narkotyki	Szk.podst. VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szkoły pogimnazjalne I kl.
większość	5%	2%	11%
około połowy	5%	11%	11%
mniejszość	5%	17%	8%
pojedyncze przypadki	10%	40%	22%
nikt	75%	30%	48%

Kolejnym badanym obszarem przez powyższego autora był osobisty stosunek uczniów do narkotyków.

Oto odpowiedzi na pytanie: ”Czy kiedykolwiek miałeś kontakt z jakimiś środkami odurzającymi”:

	Tak %	Nie %	Tak %	Nie %	Tak %	Nie %
kl.VI	6%	94%				
kl.III gimn.			25%	75%		
kl.I szk.pogimn.					37%	63%

Mimo iż narkotyzowanie się nie jest przez uczniów szkół Ożarowa spostrzegane jako powszechne zjawisko, to jednak co czwarty uczeń III klasy gimnazjum i prawie 40% uczniów I klas ponadgimnazjalnych przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi.

Najczęściej używanymi środkami odurzającymi są marihuana i amfetamina. Towarzyszy często temu powszechne przekonanie młodych ludzi o małej szkodliwości tej

substancji. Nie jest prawdą, a większość osób biorących groźniejsze środki odurzające zaczynała właśnie od tzw. ”miękkich narkotyków ”(haszyszu i marihuany).Warto zwrócić uwagę także na zażywanie środków wziewnych (kleje, rozpuszczalniki). One także często mają opinię środków bezpiecznych, co jest bardzo dużym nieporozumieniem.

Jakie środki są najczęściej zażywane przez uczniów?

	Szk. podst. Kl.VI	Gimnazjum Kl.II	Szk.pogimn. Kl.I
środki nasenne	0%	2%	4%
klej, rozpuszczalnik	2%	2%	4%
marihuana	2%	20%	28%
amfetamina	0%	6%	13%
Opiaty(morfina, heroina)	2%	0%	2%
kokaina,crack	0%	0%	4%
ecstasy	0%	0%	4%
LSD	0%	0%	0%
grzybki halucynogenne	0%	0%	2%

Jednym z podstawowych sposobów radzenia sobie z problemem narkomanii powinny być oddziaływania profilaktyczne.

Oto jak swoją wiedzę o zagrożeniach związanych z używaniem narkotyków oceniają sami uczniowie.

Czy według ciebie wiedza o narkotykach i skutkach ich działania jest wśród młodzieży wystarczająca?: TAK-31%, NIE –69%

Prawie, co trzeci z badanych uczniów wyraża przekonanie o posiadaniu wystarczającego poziomu wiedzy o działaniu środków odurzających, zaś pozostali ankietowani odczuwają deficyt w tym zakresie. A przecież wiedza na ten temat nie powinna być tematem tabu. Należy z młodymi ludźmi rozmawiać o ich problemach, powinno się mówić o sposobach, jakimi mogą być nakłaniane do wzięcia narkotyku i jak sobie w takich sytuacjach radzić.

Poniższa tabela ilustruje odpowiedź na pytanie: ”Czy uczniowie rozmawiają o narkotykach z rodzicami?”

	Szk.podst. Kl.VI	Gimnazjum Kl.III	Szk. pogimnaz. Kl.I
TAK	41%	50%	30%
NIE	59%	50%	70%

Jak widać, najrzadziej podejmują z rodzicami rozmowy o narkotykach uczniowie szkół średnich.

W badaniach przeprowadzonych przez G. Hryszkiewicza widać jak wygląda dostępność do środków odurzających w szkołach Ożarowa. Na pytanie, czy uczniowie spotkali w szkole osobę, która rozprowadza narkotyki autor otrzymał następujące odpowiedzi:

	Szk.podstawowe VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szk. pogimnazjalne I kl.
TAK	20%	46%	24%

Widać także na podstawie badań, jakich reakcji można by oczekiwać od młodych ludzi w przypadku spotkania dealera narkotyków w szkole.

Czy w przypadku spotkania się w szkole z osobą, która rozprowadza narkotyki powinno się zawiadomić	Szkoły podstawowe.kl.VI	Gimnazjum kl.III	Szkoły pogimnazjalne kl.I
Wychowawcę	24%	24%	20%
Dyrektora szkoły	24%	15%	28%
Policję	46%	33%	39%
Nikogo nie powiadamiać	5%	30%	26%

Wśród wielu uczniów gimnazjów i szkół ponad gimnazjalnych popularny jest pogląd, że nie warto nikogo informować o funkcjonowaniu na terenie szkoły osoby rozprowadzającej narkotyki. Prawdopodobnie jednak nawet te osoby, które uważają, że dobrze jest kogoś powiadomić, w praktyce czynią to dużo rzadziej.

2.4. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH

Rodzina określana jest jako podstawowe środowisko życia i wychowania, system społeczny, podstawowa komórka społeczna. Rodzina jest naturalnym środowiskiem życia dzieci i młodzieży, pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji (uspołecznienia) i przygotowania do przyszłych ról społecznych. Rodzina warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Stwarza warunki sprzyjające jego rozwojowi lub hamujące go. Niezależnie od tego jak funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii- to w każdym z tych przypadków kształtuje osobowość dziecka, jego postawę społeczną, wyznacza koleje losu. Każda rodzina tworzy własną niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą

wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji, a także służba uznawanym wartościom.

W sytuacji kiedy rodzina nie w pełni wywiązuje się z jednej czy wielu swoich funkcji mówimy o rodzinie dysfunkcyjnej – problemowej- patologicznej – rodzinie z marginesu. Charakterystycznym dla rodziny problemowej jest długookresowa zależność od wsparcia udzielanego przez placówki pomocy społecznej oraz nawarstwianie wielu problemów ekonomicznych, socjalnych, wychowawczych, dotyczących zdrowia psychicznego i fizycznego. Rodzina taka jest w środowisku dyskryminowana, a jej członkowie etykietowani.

Zadaniem pracowników socjalnych pracujących z rodziną problemową jest dostrzeżenie niejednokrotnie resztek jej sił i możliwości oraz dążenie do osiągnięcia częściowych sukcesów, fragmentarycznych zmian, łagodzenia wybranych niedostatków materialnych i psychosocjalnych, zmniejszenia ostrości pojedynczego problemu.

Do rodzin szczególnie zagrożonych bezradnością należą rodziny niepełne i wielodzietne.

Rodziny niepełne to takie, w których matka lub ojciec samotnie wychowują dzieci bez udziału lub przy ograniczonym współdziałaniu małżonka (partnera). Rodziny niepełne powstają na skutek : rozvodu lub separacji (rodziny rozbite), śmierci jednego z rodziców, urodzenia dziecka pozamałżeńskiego.

W rodzinach niepełnych następuje często obniżenie stanu ekonomicznego, pojawienie się trudności finansowych, związanych np. z nieuregulowaną sytuacją prawną, brakiem prawa do renty rodzinnej. Ponadto samotny rodzic na skutek śmierci czy odejścia małżonka zmuszony jest do przejęcia ról społecznych dotychczas wypełnianych przez obu rodziców, samodzielnie musi podejmować wszystkie decyzje związane z utrzymaniem rodziny, z pracą zawodową, z nauką dzieci, ich karierą szkolną i życiową. Sytuacja taka może być dużym obciążeniem psychicznym, a często ze względu na niedojrzałość emocjonalną niektórych rodziców przerasta ich możliwości i powoduje załamanie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci. Niektóre rodziny niepełne dążą także do izolacji społecznej, odczuwając swoją sytuację jako odmienną, odbiegającą od normy.

Rodziny wielodzietne to takie ,w których jest troje lub więcej dzieci. Czynniki powodujące dysfunkcjonalność rodzin wielodzietnych (uzależnienia, przemoc, długotrwałe bezrobocie, choroby psychiczne i przewlekłe choroby somatyczne, nie wywiązywanie się z ról rodzicielskich) występują częściej w rodzinach, w których wielodzietność nie jest wynikiem świadomych decyzji, lecz konsekwencją splotu okoliczności.

Charakterystyczne cechy rodzin wielodzietnych to zamieszkiwanie w środowisku wiejskim, niski poziom wykształcenia rodziców, zła kondycja dochodowa nie zabezpieczająca podstawowych potrzeb, trudna sytuacja mieszkaniowa.

Powody bezradności w sprawach opiekuńczych:

- zaniechanie dziecka lub innej osoby wymagającej opieki, pozostawianie bez opieki,
- brak dbałości o czystość i wygląd dziecka, odpowiedni ubiór dostosowany do pory roku,
- brak dbałości o prawidłowy rozwój fizyczny dziecka lub innych osób,
- brak odpowiedniego wyżywienia, brak zapewnienia miejsca do snu, nauki i wypoczynku,
- brak wyposażenia do nauki w szkole.

Do najważniejszych problemów środowiska społecznego zalicza się także :

- niskie tempo przyrostu ludności,
- utrzymujące się ujemne saldo migracji,
- problemy mieszkaniowe,
- stosunkowo niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- brak przemysłu i ograniczony rynek pracy,
- słaba aktywność gospodarcza i społeczna mieszkańców spowodowana ubóstwem.

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowić będzie podstawę do określenia celów strategicznych. Jest to analiza mocnych, słabych stron oraz szans i zagrożeń w uwarunkowaniach ekonomicznych, społecznych, politycznych i technologicznych.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości, to problemy i ograniczenia do pokonywania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych. Szanse, to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

W trakcie przeprowadzonych spotkań, zespół do spraw opracowania strategii zdefiniował na podstawie diagnozy wyodrębnił pięć obszarów dla których została przeprowadzona analiza SWOT .

ANALIZA SWOT POMOC SPOŁECZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1.Wykwalifikowani pracownicy 2.Dobra znajomość środowiska 3.Szybka interwencja pracowników socjalnych w sytuacjach kryzysowych 4.Dobra współpraca z sołtysami 5.Efektywne gospodarowanie środkami własnymi na zasiłki celowe lub pomoc w naturze 6.Różnorodność form pomocy-poradnictwo prawne i psychologiczne 7.Współpraca z różnymi instytucjami -Świętokrzyski Bank Żywności w Ostrowcu Św. -Grupa Ożarów S.A. w Karsach 8.Organizowanie akcji charytatywnych 9.Współpraca z Wspólnotą „Chleb Życie” w Jankowicach 10.Dobrze funkcjonujący system dożywiania 11.Dobrze funkcjonujące usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych 12.Skuteczna i skoordynowana współpraca między jednostkami w zakresie problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie 13.Współpraca z wolontariatem	1.Brak wystarczającej liczby pracowników socjalnych (wg ustawy o pomocy społecznej) w stosunku do nakładanych zadań 2.Niskie wynagrodzenia pracowników socjalnych 3.Brak współpracy z instytucjami pozarządowymi 4.Niedostateczna ilość sprzętu komputerowego 5.Wzrastająca ilość klientów pomocy społecznej 6.Brak mieszkań socjalnych 7.Brak ośrodka interwencji kryzysowej 8.Brak domu dziennego pobytu 9.Pokolenie rodzin korzystających z pomocy społecznej(syndrom uzależnienia od pomocy społecznej) 10.Ubożenie społeczeństwa

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Wszechstronna możliwość wsparcia rodzin będących w trudnej sytuacji 2. Rozbudowa infrastruktury socjalnej 3. Korzystanie z funduszy unijnych 4. Wspieranie działalności wolontariatu 5. Promocja gminy zewnętrzna i wewnętrzna zachęcająca do inwestowania w gminie oraz do pobudzania aktywności kreatywności mieszkańców.	1. Brak wystarczającego czasu na pracę z klientem w terenie 2. Znieczulica społeczna, rozluźnienie więzi rodzinnych 3. Wzrost patologii 4. Wzrost agresji i przestępczości wśród młodzieży 5. Przemoc w rodzinie 6. Nieopłacanie składek na ubezpieczenie społeczne przez rolników powodujące brak świadczeń emerytalno-rentowych 7. Przerzucanie przez państwo finansowania pomocy społecznej na gminę 8. Powiększenie się dysfunkcji rodziny

ANALIZA SWOT EDUKACJA I OŚWIATA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Znajomość środowiska uczniów przez nauczycieli 2. Doskonalenie zawodowe nauczycieli 3. Wykwalifikowana kadra 4. Prowadzenia zajęć profilaktycznych dla grup wiekowych 5. Organizowanie kół zainteresowań 6. Działalność świetlic szkolnych i świetlic socjoterapeutycznych 7. Działalność poradni pedagogiczno-psychologicznej 8. Bogaty księgozbiór w Bibliotece Publicznej w Ożarowie i trzech filiach. Dobry dostęp do czytelnictwa - zajęcia edukacyjne probiblioteczne-działalność-popularyzacja(działalność upowszechnieniowa) 9. Dostęp do edukacji multimedialnej 10. Pomoc stypendialna dla uczniów 11. Dostęp do Internetu - czytelnia internetowa - katalog komputerowy 12. Dobre zaplecze sportowe(basen, boisko) 13. Działalność Domu Kultury. Bogata oferta zajęć pozaszkolnych organizowanych przez Dom Kultury 14. Organizowanie zajęć dodatkowych-wyrównawczych(pomoc w nauce) 15. Dobra baza dydaktyczna	1. Ograniczony dostęp do specjalistów: logopeda, psycholog ze względu na dużą liczbę korzystających 2. Brak aktywności dla uczestnictwa w programach psychologiczno-pedagogicznych 3. Współpraca szkół ze środowiskiem(pozyskiwanie środków), edukacja obywatelska 4. Brak internetu w filiach bibliotecznych - bariery architektoniczne 5. Niska aktywność młodzieży w zajęciach pozalekcyjnych 6. Wzrost liczby zachowań nieakceptowanych społecznie 7. Coraz gorsza współpraca rodziców z nauczycielami

SZANSE	ZAGROŻENIA
1.Podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa 2.Pozyskiwanie środków z instytucji pozarządowych, Unii Europejskiej 3.Podniesienie sprawności fizycznej poprzez sport 4.Prawidłowy rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży 5.Podniesienie poziomu czytelnictwa	1.Niż demograficzny 2.Degradacja norm społecznych 3.Przejmowanie negatywnych wzorców zachowań 4.Wzrost biernych zachowań społeczeństwa

ANALIZA SWOT ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Właściwie dostosowany do potrzeb program z zabezpieczeniem finansowym 2. Współpraca Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych z podmiotami 3. Ruch Abstynencki 4. Poradnictwo(prawne, psychologiczne) 5. Poradnictwo prawne dla ofiar przemocy, telefon zaufania 6. Działalność profilaktyczna w szkołach-finansowana 7. Świetlica socjoterapeutyczna 8. Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, miesięcznik samorządowy i telewizja kablowa.	1.Mała świadomość i zaawansowanie rodziców 2.Mała skuteczność leczenia 3. Brak grupy wyspecjalizowanej(operacyjnej do zwalczania handlarzy narkotyków, do rozwiązywania problemów narkomanii, przeciwdziałania). 4.Niedoskonałości prawa w sprawie problematyki alkoholowej 5. Niska świadomość społeczna

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Pomoc rodzinom z problemem alkoholowym 2. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży 3. Działalność Komisji do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1. Naruszanie prawa i porządku: -przestępstwa -przemoc w rodzinie -wypadki drogowe - duże koszty społeczne 2. Ubóstwo społeczne 3. Samozniszczenie, nadumieralność w młodym wieku 4. Utrata zdrowia, uszkodzenie zdrowia psychicznego 5. Przemoc w rodzinie

ANALIZA SWOT OCHRONA ZDROWIA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dobry dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej 2. Dobra baza lokalowa 3. Całodobowa filia pogotowia ratunkowego 4. Funkcjonowanie gabinetu fizjoterapii 5. Realizacja programów zdrowotnych 6. Praca w terenie pielęgniarek środowiskowych 7. Swobodny dostęp do lekarzy osób niepełnosprawnych	1. Brak środków finansowych na konsultacje specjalistów 2. Brak odpowiedniego funkcjonowania gabinetu fizjoterapii 3. Brak sprzętu medycznego 4. Brak środków finansowych z NFZ na stomatologię.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość ubiegania się o środki na zakup sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej i PFRON	1. Zagrożenie chorobami społecznymi.

ANALIZA SWOT BUDOWNICTWO SOCJALNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Przygotowanie terenu pod budownictwo mieszkaniowe. 2. Możliwość pozyskania obiektów (np. po byłych zakładach), z przeznaczeniem na adaptacje lokale mieszkaniowe 3. Udział gminy w programach ogólnokrajowych możliwość pozyskiwania funduszy z programów rządowych i unijnych	1. Niewystarczająca baza lokalowa 2. Brak realizacji budownictwa mieszkaniowego zarówno spółdzielczego jak i komunalnego 3. Brak środków finansowych 4. Brak mieszkań rezerwowych 5. Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Pozyskanie obiektów z przeznaczeniem na lokale mieszkalne, w tym na lokale socjalne 2. Pozyskanie środków finansowych z programów rządowych i unijnych 3. Zabezpieczenie funduszy w budżecie gminy na potrzeby mieszkaniowe	1. Zubożenie społeczeństwa 2. Brak wsparcia dla gmin ze strony władz rządowych 3. Pogłębiające się konflikty międzypokoleniowe 4. Wzrost zjawiska bezdomności.

IV. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

4.1. WIZJA i MISJA STRATEGII

WIZJA :

Rozwój i podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy Ożarów.

MISJA (cel ogólny)

Gmina Ożarów chce zapewnić jak najlepsze warunki życia w poczuciu bezpieczeństwa oraz umożliwić im realizację planów osobistych, zawodowych i społecznych poprzez:

- zapewnienie wszystkim potrzebującym w miarę posiadanych środków odpowiedniej pomocy finansowej, rzeczowej lub usługowej oraz dostępu do szeroko pojętego poradnictwa,
- poprawy warunków mieszkaniowych,
- integrację zawodową i społeczną różnych grup społecznych, w tym m.in. młodzież, kobiety, osoby niepełnosprawne,
- przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia ,
- wspieranie grup szczególnego ryzyka i zapobieganie ich społecznemu wykluczeniu,
- aktywację społeczności lokalnych,
- wspieranie lokalnych inicjatyw,
- szerzenie edukacji ustawicznej,
- zapewnienie dostępu do poradnictwa i informacji.

Wszelkie działania prowadzone są w odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby osób, rodzin, grup i społeczności, zaś przy ich realizacji wykorzystywany jest istniejący potencjał ludzki i instytucjonalny. Gmina stawia na profilaktykę oraz budowanie lokalnego partnerstwa na rzecz rozwijania problemów społecznych i lokalnych. Nadrzędnym celem podejmowanych działań jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób, rodzin, grup społeczności lokalnych oraz ich do włączania się w rozwiązywanie istniejących problemów.

4.2. CELE STRATEGICZNE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Cele strategiczne określono dla pięciu obszarów:

1. Oświata, edukacja, kultura
2. Ochrona zdrowia
3. Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii
4. Pomoc społeczna i polityka prorodzinna
5. Budownictwo socjalne

Cele strategiczne dla poszczególnych obszarów

Pomoc społeczna i polityka prorodzinna

Profesjonalna i kompleksowa pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Oświata, edukacja, kultura

Wykształcone i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

Zapobieganie i zwalczanie problemów związanych z uzależnieniami.

Ochrona zdrowia

Zdrowe społeczeństwo świadome zagrożeń.

Budownictwo socjalne

Zabezpieczenie lokalowe dla rodzin najuboższych, wielodzietnych i bezdomnych.

POMOC SPOŁECZNA I POLITYKA PRORODZINNA

Cel strategiczny: Profesjonalna i kompleksowa pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Cele operacyjne:

1. Pomoc społeczna osobom i rodzinom najuboższym.
2. Kształtowanie samodzielności i odpowiedzialności wśród korzystających z pomocy społecznej, stymulowanie aktywności.
3. Uzupełnianie możliwości i wysiłków jednostki i rodziny, aby doprowadzić do stanu, w którym będą mogły one w sposób niezależny zaspokajać swoje potrzeby.
4. Zatrzymanie mechanizmów społecznych, wykluczenie, zapobieganie społecznej izolacji, marginalizacji najsłabszych i najbardziej zagrożonych grup społecznych.
5. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie.
6. Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych, grup samopomocowych i wolontariatu w realizacji zadań pomocy społecznej.
7. Eliminowanie źródeł społecznego niezadowolenia oraz złej oceny przy instytucjach zajmujących się pomocą społeczną.
8. Stworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin dotkniętych dysfunkcjami społecznym

POMOC SPOŁECZNA
POLITYKA PRORODZINNA

Lp.	Zadania	Podmioty uczestniczące	Źródła finansowania	Zakładane efekty	Termin realizacji i monitoring
1.	Pomoc w formie zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych, formie rzeczowej tj. zakup opału, lekarstw, podręczników i przyborów szkolnych, zasiłków okresowych, zasiłków stałych dla osób niepełnosprawnych, bezpłatne dożywianie dzieci, młodzieży, osób dorosłych.	OPS, organizacje pozarządowe	Środki własne gminy, środki zlecone z budżetu państwa,	Przewyciężenie trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin	Zadania ciągle OPS
2.	Działania edukacyjne dla osób objętych pomocą społeczną ułatwiające wychodzenie ze stanu ubóstwa, bezdomności oraz zapobiegające zjawisku „dziedziczenia biedy”.	OPS, mieszkańcy Miasta i Gminy Ożarów objęci pomocą społeczną	Środki własne gminy	Współpraca osób objętych pomocą społeczną z pracownikami socjalnymi na bazie kontraktu socjalnego	Praca ciągła OPS
3.	Promowanie aktywnych postaw w rozwiązywaniu egzystencjonalnych problemów życia rodzinnego poprzez kampanię środków masowego przekazu.	OPS, telewizja kablowa, prasa	Bez nakładów finansowych	Podniesienie świadomości dotyczącej aktywnych postaw	Praca ciągła OPS
4.	Rozwój form poradnictwa i współdziałanie w tym zakresie różnego rodzaju służb społecznych.	OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Punkt Interwencji Kryzysowej, pedagogzy szkolni, Klub „Aster”	OPS, fundusz GKRPA	Prawidłowa diagnoza rodzin i efektywne poradnictwo specjalistyczne	Praca ciągła OPS, pedagogzy szkolni, psycholog
5.	Szkolenie i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych.	OPS	Budżet OPS, środki unijne	Udzielanie fachowej pomocy jednostkom i rodzinom	Praca ciągła Kierownik OPS

6.	Doskonalenie form współdziałania z osobami korzystającymi z pomocy.	Pracownicy socjalni, osoby korzystające z pomocy społecznej	Bez nakładów finansowych	Konsekwentne egzekwowanie i podpisywanie kontraktów socjalnych	Praca ciągła Kierownik OPS
7.	Tworzenie wspólnej platformy działania z organizacjami i stowarzyszeniami w celu koordynacji działań i wypracowanie zasad wspierania finansowego działalności organizacji i stowarzyszeń.	Zgodnie z programem współdziałania z organizacjami pozarządowymi	Budżet OPS, budżet gminy, środki unijne	Pomoc najbardziej potrzebującym w formie żywności, zapewnienie miejsc noclegowych osobom pokrzywdzonym i bezdomnym	Praca ciągła OPS
8.	Tworzenie klimatu społecznej przychylności do osób dotkniętych schorzeniami psychicznymi, niepełnosprawnością, przemocą, samotnością, bezdomnością poprzez organizowanie imprez integracyjnych typu: wigilia, występy artystyczne, zawody sportowe.	OPS, Ośrodek Kultury, Pływalnia, Biblioteka, Zespół interdyscyplinarny, podopieczni OPS, DPS, Wspólnota „Chleb Życia”	Budżet jednostek organizacyjnych, budżet GKRPA, środki unijne	Akceptacje przez społeczeństwo osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie	2006r – 2012r OPS
9.	Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych, obłożnie chorych, samotnych i psychicznie chorych.	OPS	Urząd Gminy, ŚUW	Zapewnienie opieki, pielęgnacji i kontaktów z otoczeniem osobom tego potrzebującym	2006r – 2012r OPS
10.	Organizacja domu dziennego pobytu lub środowiskowego domu samopomocy zapewniającego osobom niepełnosprawnym i starszym opiekę i pielęgnację.	OPS	Budżet gminy, budżet ŚUW, środki unijne	Zapewnienie prawidłowej opieki i pielęgnacji osobom tego wymagającym	2006r – 2012r OPS
11.	Likwidacje barier architektonicznych w różnego typu instytucjach.	Urząd Gminy OPS	Środki własne gminy, środki unijne, środki PCPR, PFRON	Umożliwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do instytucji	2006r – 2012r. OPS

12.	Pomoc rodzinom potrzebującym w formie dopłat do czynszu mieszkaniowego (dodatki mieszkaniowe).	Urząd Miasta i Gminy Ożarów	ŚUW	Przewyciężenie trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin	2006r – 2012r Burmistrz Miast i Gminy Ożarów
13.	Zapewnienie różnych form pomocy osobom bezdomnym i innym pozbawionym schronienia.	OPS, organizacje pozarządowe	Środki finansowe gminy, dotacje	Wspieranie bezdomnych w zapewnieniu schronienia, wyżywienia i ubioru, pomoc w otrzymaniu mieszkania, zatrudnienia	2006r - 2012r. OPS
14.	Organizację prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych klientów pomocy społecznej.	OPS, PUP, UMiG	Środki finansowe gminy, środki PUP i inne	Powstawanie nowych miejsc pracy o charakterze sezonowym ułatwiającym powrót długotrwale bezrobotnych na rynku pracy	2006r - 2012r OPS
15.	Tworzenie i wspieranie działalności Klubów Integracji Społecznej.	OPS, PUP, organizacje pozarządowe	Środki gminy i inne	Reintegracje zawodowe i społeczne osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka	2007r – 2012r OPS
16.	Utworzenie Centrum Integracji Społecznej.	OPS, PUP, organizacje pozarządowe	Środki gminy i inne	Zatrudnienie długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, pozostających w abstynencji alkoholików, narkomanów, wychodzących z zakładów karnych	2007r - 2012r. OPS
17.	Inicjowanie tworzenia grup samopomocowych wśród osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych podobnymi problemami	OPS, psycholog, pedagog	Budżet OPS	Wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb	Praca ciągła OPS

18.	Powierzenie wykonywania zadań pomocy społecznej organizacjom pozarządowym i udzielanie dotacji na sfinansowanie kosztów ich realizacji	OPS, Urząd Miasta i Gminy	Budżet OPS, budżet Gminy	Efektywne działanie systemu pomocy społecznej- gminy	Praca ciągła OPS
19.	Intensyfikacja szkoleń dla pracowników socjalnych wspólnie z innymi podmiotami: Policja, Strażą Miejską kuratorami, sądami, Urzędem Pracy	OPS, Policja, Straż Miejska, kuratorzy, pracownicy PUP	środki unijne	Poprawa jakości pracy	Praca ciągła OPS
20.	Organizacja specjalistycznych szkoleń dla pracowników socjalnych w zakresie pracy z grupami klientów pomocy społecznej dotkniętymi określonymi dyscyplinami typu: bezrobocie, bezdomność, alkoholizm, narkomania, niepełnosprawność, choroby psychiczne	Pracownicy socjalni	Budżet OPS, środki unijne	Pozytywna ocena pracy OPS	Praca ciągła OPS
21.	Szerokie informowanie społeczeństwa poprzez media o możliwościach, warunkach, i formach uzyskiwania pomocy społecznej	OPS, Osiedlowa telewizja kablowa, prasa, BiP	Budżet OPS,	Doinformowanie społeczeństwa w dziedzinie pomocy społecznej	Praca ciągła OPS
22.	Systematyczna praca komisji interdyscyplinarnej dotycząca przemocy w rodzinie	Pracownicy socjalni, Policja, Straż Miejska, kurator, poradnie, pedagog szkolny, członek MGKRPA, prawnik	Budżet OPS,	Kompleksowa pomoc osobom dotkniętym przemocą	Praca ciągła OPS
23.	Poszerzanie działalności punktu interwencji kryzysowej	Pracownicy socjalni, prawnik, psycholog, policja	Budżet gminy, budżet OPS	Objęcie pomocą wszystkich potrzebujących	Praca ciągła OPS

24.	Włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań interwencji kryzysowej	OPS, organizacje pozarządowe	Budżet gminy, budżet OPS	Współpraca OPS z organizacjami pozarządowymi	Praca ciągła OPS
25.	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie	OPS, Urząd Miasta i Gminy w Ożarowie, osoby bezrobotne	Środki unijne	Przewycięzenie trudnych sytuacji życiowych	Praca ciągła OPS

OŚWIATA, EDUKACJA , KULTURA

Cel strategii: Wykształcone i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy.

Cele operacyjne:

- nowoczesny system oświaty,
- dostępność bogatej oferty edukacyjnej,
- wyrównywanie szans rozwojowych

OŚWIATA, EDUKACJA, KULTURA

Lp.	Zadania	Podmioty uczestniczące	Źródła finansowania	Zakładane efekty	Termin realizacji i monitoring
1.	Przygotowanie i realizacja oferty edukacyjnej dla różnych grup wiekowych	Mieszkańcy miasta i gminy	Środki unijne, budżet Urzędu Miasta i Gminy	Prowadzenie kursów językowych, BHP, szkoleń zawodowych	Praca ciągła Placówki edukacyjne na terenie gminy
2.	Prowadzenie zajęć korekcyjno-wychowawczych dla dzieci z deficytami rozwojowymi	Uczniowie szkół	Budżety Szkół	Poprawa kondycji psychicznej i fizycznej u dzieci i młodzieży	Praca ciągła, Świetlice socjoterapeutyczne, placówki edukacyjne, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, OPS
3.	Prowadzenie i rozwijanie świetlic socjoterapeutycznych	Uczniowie z rodzin wieloproblemowych i niewydolnych wychowawczo	Środki GKRPA	Wyrównywanie szans edukacyjnych, właściwe spędzanie wolnego czasu, odrabianie lekcji, zapobieganie agresji i utworzenie centrów edukacyjnych w każdej wsi	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ożarów, OPS
4.	Doskonalenie kadry pedagogicznej szkół i przedszkoli	Nauczyciele	Budżety placówek oświatowych	Podniesienie poziomu wykształcenia nauczycieli	Praca ciągła Dyrektorzy szkół i przedszkoli

5.	Wspieranie dożywiania w szkołach i przedszkolach	Uczniowie szkół, wychowankowie przedszkoli	OPS, opłaty rodziców, budżety placówek oświatowych	Dożywianie dzieci	Praca ciągła OPS Pedagogzy szkolni
6.	Modernizacja bazy oświatowej	Szkoły, przedszkola	Budżet placówek oświatowych, budżet państwa, fundusze pomocowe	Dobry stan techniczny budynków oświatowych	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ozarów
7.	Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne	Szkoły wiejskie, ZSO im. E. Szyłki, Zespół Szkół w Ozarowie	Fundusze pomocowe, budżety placówek oświatowych	Nowoczesny system nauczania	Praca ciągła Dyrektorzy szkół
8.	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach oświatowych	Szkoły, przedszkola, Ośrodek kultury, biblioteki	Budżet gminy - subwencja oświatowa, środki unijne	Dostęp do placówek oświatowych osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich	2007 – 2009 Urząd Miasta i Gminy Ozarów, Placówki oświatowe
9.	Wprowadzenie w szkołach etatu psychologa szkolnego	Szkoły podstawowe, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne	Budżety szkół	Terapia uczniów, rozwiązywanie problemów emocjonalnych, kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie, uczenie wyrażania emocji	Dyrektorzy szkół
10.	Dowozy dzieci i młodzieży na zajęcia pozalekcyjne	Uczniowie szkół	Budżet gminy	Równy dostęp do edukacji i rozwijania zainteresowań	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ozarów
11.	Współpraca między szkołami różnych typów	Szkoły podstawowe, gimnazjum, szkoły średnie	Bez nakładów finansowych	Wzajemna pomoc i wymiana doświadczeń z zakresu nauki, oświaty, szkolenia, kultury, wspieranie miejscowych tradycji i zwyczajów wśród młodzieży	Praca ciągła placówki oświatowe
12.	Modernizacja i rozbudowa bazy rekreacyjno-sportowej dla dzieci i młodzieży	Ośrodek Kultury Pływalnia „Neptun” nauczyciele wychowania fizycznego	Budżet gminy, środki unijne	Podniesienie sprawności fizycznej mieszkańców gminy w szczególności dzieci i młodzieży	2008-2010 Urząd Miasta i Gminy Ozarów
13.	Aktywne uczestnictwo mieszkańców podczas prowadzonych imprez oraz prowadzonych w instytucjach kultury stałych zajęć tematycznych	Mieszkańcy miasta i gminy Ozarów	Ośrodek Kultury, Urząd Miasta i Gminy	Prawidłowe zagospodarowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży podczas ferii i wakacji, - zaangażowanie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa życia kulturowego gminy Ozarów	Praca ciągła Ośrodek Kultury

14.	Tworzenie warunków do powrotu do życia w społeczności młodzieży, która weszła w konflikt z prawem	Młodzież, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Ożarów, świetlice socjoterapeutyczne, punkt interwencji kryzysowej	Środki MGKRPA	Wypełnienie wolnego czasu młodzieży poprzez pracę na rzecz innych osób (wolontariat), świetlice socjoterapeutyczne, grupy wsparcia	Praca ciągła OPS
15.	Wspieranie programów kulturalnych	Mieszkańcy Miasta i Gminy Ożarów w różnych przedziałach wiekowych	Ośrodek Kultury, Urząd Gminy, biblioteka	Rozwój talentów twórczości młodzieżowej, rozwój osobowości i kreatywności, zainteresowanie młodzieży życiem kulturowym w kraju, mieście, zachęcanie do uczestnictwa w tworzeniu dorobku kultury - integracje pokoleniowe i międzyśrodowiskowe	Praca ciągła Ośrodek Kultury

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Cel strategiczny :

Zapobieganie i zwalczanie problemów związanych z uzależnieniem

Cele operacyjne :

1. Ograniczanie i zmiana struktury picia napojów alkoholowych
2. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży
3. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii poprzez stosowanie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.
5. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych i osób fizycznych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
6. Monitorowanie problemów alkoholowych i narkomanii poprzez organizowanie badań, sondaży, diagnoz pozwalających dokonać oceny aktualnego stanu problemów alkoholowych, narkomanii oraz efektywności podejmowanych działań.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Lp.	Zadania	Podmioty uczestniczące	Źródła finansowania	Zakładane efekty	Termin realizacji i monitoring
1.	Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	MGKRPA, Urząd Miasta i Gminy, OPS	Budżet gminy	Szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ożarów
2.	Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych a w szczególności sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym	MGKRPA, Straż Miejska, Policja	Budżet gminy	Karanie osób łamiących przepisy odnośnie sprzedaży napojów alkoholowych	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ożarów
3.	Wdrażanie nowych programów profilaktycznych w szkołach, uczenie umiejętności służących zdrowemu trybowi życia	placówki oświatowe, Urząd Miasta i Gminy	Środki GKRPA	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży, dorosłych	Praca ciągła Pedagogzy szkolni, psycholog
4.	Doskonalenie pracy środowiskowych świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	placówki oświatowe	Budżet gminy	Wsparcie dla dzieci z rodzin alkoholowych	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ożarów
5.	Wspieranie specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie	OPS, Straż Miejska, Policja, kurator	Budżet gminy, budżet OPS	Wszechstronna pomoc ofiarom przemocy	Praca ciągła OPS
6.	Systematyczna praca lokalnej koalicji na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie	OPS, Policja, Straż Miejska, kurator, Urząd Miasta i Gminy, pedagogzy, psycholog	Bez nakładów finansowych	Wymiana informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami zajmującymi się problemami i przemocą w rodzinie	Praca ciągła OPS

7.	Organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych angażujących lokalne media i znane postacie w problem przemocy rodzinie i przeciwdziałanie jej.	OPS, Urząd Miasta i Gminy, MGKRPA	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Ograniczenie patologii	Zgodnie z opracowanym harmonogramem OPS, Urząd Miasta i Gminy Ożarów
8.	Prowadzenie procedury interwencyjnej w sprawach przemocy domowej „Niebieskiej Karty” w Policji, pomocy społecznej, i Komisji Rozwiązywania problemów alkoholowych	OPS, MGKRPA, Policja, Straż Miejska	Bezinwestycyjny	Fachowa pomoc dla ofiar przemocy domowej	Praca ciągła OPS
9.	Podpisywanie kontraktów socjalnych z podopiecznymi jako warunek pomocy socjalnej	OPS, MGKRPA	Bezinwestycyjny	Gwarancja skutecznego zakończenia programu terapeutycznego	Praca ciągła OPS
10.	Prowadzenie internetowych punktów konsultacyjno-informacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych	OPS, Urząd Miasta i Gminy	Środki unijne	Objęcie pomocą większej liczby osób uzależnionych	Praca ciągła OPS
11.	Organizowanie szkoleń dla realizatorów programu profilaktyki i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii	OPS, Urząd Miasta i Gminy	Budżet Gminy	Dobrze wyszkolona kadra	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ożarów
12.	Wspieranie działalności prowadzonej na rzecz społeczności lokalnej realizowanej przez organizacje pozarządowe	OPS	Budżet Gminy	Efektywne działanie organizacji pozarządowych na rzecz osób dotkniętych przemocą	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ożarów OPS

13.	Prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień	OPS, gmina, placówki oświaty, MGKRPA	Budżet gminy, OPS	Monitorowanie ilości i jakości publikacji na temat czynników ryzyka oraz metod rozwiązywania problemów alkoholowych	Praca ciągła MGKRPA OPS
14.	Przeprowadzanie badań pod nazwą „Monitorowanie problemów alkoholowych i narkomanii na terenie gminy Ożarów”	Zlecenie wykonania usług wyspecjalizowanej jednostce	Budżet gminy	Ocena aktualnego stanu problemów alkoholowych i narkomanii, efekty podejmowanych działań	Co dwa lata Urząd Miasta i Gminy Ożarów
15.	Praca z rodzicami	OPS, placówki oświatowe	Budżet gminy	Uwrażliwienie rodziców na zagrożenia	Praca ciągła Pedagogzy szkolni
16.	Opracowywanie i realizacja działań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz aktualizacja programów profilaktycznych i naprawczych dostosowana do wyników ewaluacji	OPS	Budżet OPS, budżet gminy	Dostosowanie programów do wielkości problemów	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ożarów MGKRPA
17.	Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	MGKRPA, organizacje pozarządowe	Budżet gminy fundusze pomocowe	Utworzenie miejsc noclegowych we Wspólnocie Chleb Życia w Jankowicach i Grocholicach, udzielanie porad prawnych i psychologicznych ofiarom przemocy domowej	Praca ciągła OPS

OCHRONA ZDROWIA

Cel strategiczny :

Zdrowe społeczeństwo świadome zagrożeń

Cele operacyjne :

1. Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia w celu utrzymania i poprawy stanu zdrowia mieszkańców poprzez świadome oddziaływanie na styl życia i warunki środowiskowe.

OCHRONA ZDROWIA

Lp.	Zadania	Podmioty uczestniczące	Źródła finansowania	Zakładane efekty	Termin realizacji i monitoring
1.	Realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych, układu krążenia, wad postawy u dzieci i młodzieży oraz profilaktyki stomatologicznej dla dzieci ze szczególnym uwzględnieniem osób grup szczególnego ryzyka	Komisja Oświaty, Kultury i Zdrowia , Lokalne środowisko medyczne, Samorząd	Budżet państwa, budżet gminy, środki unijne	Wczesne wykrywanie chorób i ich zapobieganie	Praca ciągła Placówki ochrony zdrowia
2.	Edukacja społeczeństwa w kreowaniu zdrowego stylu życia jako sposób unikania chorób	Środowisko medyczne, OPS, szkoły, przedszkola, media, samorząd	Budżet państwa, budżet gminy, środki unijne	Zdrowy styl życia społeczeństwa	Praca ciągła Ośrodki Zdrowia
3.	Realizacja zadań medycyny szkolnej w placówkach oświatowych	Szkoły, przedszkola	Środki NFZ	Profilaktyczna opieka zdrowotna nad dziećmi i młodzieżą, realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych	Praca ciągła Pielęgniarka szkolna
4.	Współuczestniczenie gminy w koordynowaniu usługami medycznymi	Samorząd, placówki zdrowotne	środki gminy	Większa dostępność do usług medycznych	Praca ciągła Urząd Miasta i Gminy Ożarów

BUDOWNICTWO SOCJALNE

Cel strategiczny :

Zabezpieczenie lokalowe dla rodzin najuboższych, wielodzietnych i bezdomnych.

Cele operacyjne :

1. Poszukiwanie rozwiązań i sposobów zaspokajania potrzeb mieszkaniowych.
2. Zabezpieczenie lokalowe dla rodzin najuboższych i osób bezdomnych.
3. Lepsze warunki mieszkaniowe rodzin wielodzietnych.
4. Dostosowanie budynków, mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych – usuwanie barier architektonicznych.

Lp.	Zadania	Podmioty uczestniczące	Źródła finansowania	Zakładane efekty	Terminy realizacji
1.	Wprowadzenie do budżetu gminy wydatków na potrzeby tworzenia lokali mieszkaniowych, w tym lokali socjalnych	Rada Miejska	Fundusz Gminy, środki unijne	Pozyskanie obiektów z przeznaczeniem na mieszkanie	Zadanie ciągłe Urząd Miasta i Gminy Ożarów
2.	Pozyskiwanie obiektów i adaptacja ich oraz innych pomieszczeń na lokale mieszkalne, w tym na lokale socjalne	Urząd Miasta i Gminy. Jednostka sprawująca zarząd nad zasobem mieszkaniowym gminy	Fundusz gminy. Dotacje z programów rządowych. Inne	Uzysk dodatkowych mieszkań. Zmniejszenie kolejki osób oczekujących na mieszkania, w tym bezdomnych	Zadanie ciągłe Urząd Miasta i Gminy
3.	Angażowanie do prac adaptacyjnych przyszłych najemców, którzy nie dysponują własnymi środkami finansowymi ale wyrażają chęć do pracy ewentualne rozliczenie w kosztach przyszłego czynszu.	Urząd Miasta i Gminy. Jednostka sprawująca zarząd nad zasobem gminy. Zainteresowani przyszli najemcy.	Fundusz gminy. Pomoc materiałowa i fachowa zarządcy.	Zmniejszenie kosztów budżetu gminy.	Zadanie ciągłe Urząd Miasta i Gminy Ożarów
4.	Pomoc mieszkańcom w poprawie warunków zamieszkiwania – doradztwo w sprawach: a) zmiany mieszkań, b) uzyskanie pomocy materiałowej na wykonanie niektórych remontów mieszkań c) podniesienie standardu lokalu	Urząd Miasta i Gminy. Jednostka sprawująca zarząd nad zasobem gminy. Zainteresowani najemcy lokali mieszkalnych.	Pomoc materiałowa i fachowa zarządcy.	Poprawa warunków mieszkaniowych .	Zadanie ciągłe OPS

5.	Usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych	Urząd Miasta i Gminy, Jednostka sprawująca zarząd nad zasobami gminy	Fundusz gminy. Pomoc materiałowa i fachowa pomoc zarządcy.	Stworzenie dla osób niepełnosprawnych dogodnych warunków bytowych	W miarę występujących potrzeb Urząd Miasta i Gminy
6.	Utworzenie mieszkań rezerwowych	Urząd Miasta i Gminy. Jednostka sprawująca zarząd nad zasobem gminy	Fundusz gminy. Pomoc materiałowa i fachowa zarządcy	Zabezpieczenie mieszkań rodzinom dotkniętych zdarzeniami losowymi.	W miarę możliwości w najbliższym okresie, Urząd Miasta i Gminy

V. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2006 – 2013 będzie wymagała :

- monitorowania realizacji działań poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych celów,
- przygotowywania co 2 lata sprawozdań z wnioskami i rekomendacjami,
- zaangażowanie na poziomie lokalnym przedstawicieli instytucji samorządowych oraz partnerów społecznych w celu monitorowania realizacji,
- stworzenie systemu wymiany informacji pomiędzy realizatorami założeń strategii.